

No 35.

Schloss Weiß

Ur pafcha wiſuſcheliga augſia Reisara wehleſchamur

28. gada-

Malfa ar pefublifchanu par positi:
 Ar Peelitumu: par gadu 2 L 35 I.
 bes Peelituma: par gadu 1 " 60 "
 Ar Peelitumu: par $\frac{1}{2}$ gadu 1 " 25 "
 bes Peelituma: par $\frac{1}{2}$ gadu — " 85 "

Malta	bes	peesuhtishanas	Riga:
Ar	Peelikumu:	par gadu	1 r. 75 l.
bes	Peelikuma:	par gadu	1 " "
Ar	Peelikumu:	par $\frac{1}{2}$ gadu	— " 90 "
bes	Peelikuma:	par $\frac{1}{2}$ gadu	— " 55 "

Ellahias Beesfis ismaliis weeuweis va nedeli.

Nahditajos. Jaunalašs finas. — Telegraſa finas. — **Gelſch** ſimes ſinas: Goda- maltite, Riga, No Auffrauſſes, Salaspils, Valmeera, Iſ Jelgavaſ, Grīva, No Veldas, No Puheres, No Gramſcas, Kuldiga, Terbata, Velerburga, Maſlawa, Tomiſta. — **Uhrjemes ſinas:** Politikas pahſlatiſ, Franiija, Anglija, Hollande. Šina iſ Bauſkas. Par dāhſu lopſhanu — Peeliūnumā: Raſtinsch, Graudi un ſeedi.

Tannakahs finas.

If Ikschiles. Sch 22. augustā ap plst.
6 wakarā plosjahs stipra aula, pawadita
no leetus un krujas, kas ne masu skahdi
padarija. Ihpaschi. leela skahde jazeefh
Sprehstimmusichas renteskungam, kream auka
sagahsa 2 leelius schkuhnus, vudseem pildi-
tus, un sadragaja tur atrodoschos lulanu
maschinu. — Krusa issituse wairak logu un
issabfuse lotus. (B. W.)

Kursemes riterſchafte, ſa „L. Aw.“ dſirde-
juſchaf, eſot noſpreeduſe zelt taſdu gim-
naſiju, kahdu Widjemes riterſchafte preeflich
kahdeem qadeem eetaſijufe Wilande un Bir-
kenruhe. Eſot dſirdamis, ſa jauno gimnaſiju
gribot zelt Tulumā; daschi turpretim dodot
paðomu, to taſit Kandawā, tas atronotes
wairak wiðu ſtarp jaw paſtahwoſchahm gim-
naſijahm.

Leeknass Sergijs Aleksandrowitschs 21.
augusta aibrauza us ahssemehm. Winch
braukshot wišpirms us Gotu, hir ap scho
laiku ari Edinburgas herzogu un herzogeeni
gaida, un tad us Württembergu un Hesen,
un heidsot us lahdu peldoschanahs weetu
tyranzijā.

Wahjijo. Par nelaimi, kas svehtdeen, Sedanas svehtku deenas wakara, notika us Steglizas bahnuscha (netahl no Berlines) un par kuru telegraafis jaw ihfi finoja, nahk schahdas sihkakas finas. Us bahnuscha perona plskt. 10 wakara bij sapulzejuschees lihds 400 zilweli (svehtdeenas isbrauzeji is Berline), kas gaidija us brauzeenu is Potsdamas, lai waretu wina eekahpt un aisbrault Berline. Beidsot brauzeens is Potsdamas atskrejja, bet publka wehl netika no perona laista semē, jo tai preelsch mineta brauzeena fasneegschanas bij ja-eet pahri pahr zitahm dsefsszela slededhm, pa kurahm latru brihdi wareja atskreet kureera brauzeens, kas is Berlines gahja us Potsdamu. Publka, wai nu nesnidama to, waj domadama, ka wehl deesgan laika, fabka kahpt pahri pahr perona trelineem un beidsot attaisija ari trelini wahrtus. ta fa zilweli straume tublit dewahs

us dselszselu. Kates steidsahs, gribedams
pirmais dabut sawâ brauzeenâ weetu, jo deht
leelâ pasascheern pulka waldijs ruhpes, la-
wist newarehs tilt usnemti. Gan dselszselu
amata wihi brehâ, lai ne-ejot, jo kureera
brauzeens if Berlines nahlot, bet laudis aif
trolschua laikam naw saptatuschi to. Walt-
neeks, kas eeraudsija kureera brazeena uguni,
gan tuhslit dewa signalu, lai apturrot. Brau-
zeena wadons ari pallaufija signalam, bet
newareja apturek brauzeenu, jo tas sfrehja
ar leelalo spehku, tadeht fa winam nebij
Steglizas stanzija ja-apstahjabs, bet jabrauz
taisni us Potsdamu. Da tad kureera brau-
zeens ar wifl spehku sfrehja taisni zaur pa-
schu lauschu pulku, kas atradahs us zela
fleedehm. Negants kleedseens peepeschi at-
flaneja, un nelaime bij notikuse. 17 wihi,
18 feewas un 4 beheni bij us weetas
nonahweti, 5 zilweli gruhti eewainoti.
Zik personu weeglat eewainotas naw finams.
Weenai jaunai dahmai bij nogreesta galwa-
la ar nasi; galwu atrâda ar zepuri us winas.
Kahdai jaunai feewai bij nogreestas abas
kahjas. Kad mi winu eenefa bahnußi, winu
dsjemdeja behernu un drihs nomira. Kahdam
fadausitami wiherefcha lihkim bij gandrihs
wifas drehbes noplehstas: winsch bij sagrabs
no riteneem un warbuht 20 reises schurp
un turp mehtats. Kahds pilsons, kas tai-
deena no kahdas Berlines strehlnelu bee-
dribas bij eezelts par strehlnelu Lehnini,
tika lopâ ar sawu karoga neseju nonahwets.
Weens unterofizeers atrada lopâ ar sawu
bruhti nahwi; otrs unterofizeers, kas ari
ar sawu bruhti tur atradahs, pats isglaahbabs,
bet wina bruhte tika nonahweta. Behdeja
ari gandrihs buhtu bijuse glahbta, jo wina
jaw bij us sawa brauzeena kahpli, kur ta bij
drosha, bet gaifa straume, kas zehlahs no
kureera brazeena sfreeschanas, un warbuht
ari nelaimigas pahrbihschanahs, nosweeda
winu no kahpschla dehla us otrahm fleedehm,
kur ta azumirlli wehlsak bij pagalam. Ku-
reera brauzeens tik leelu gabalu aif Steglizas
stanzijas wareja apstahtees; bet wina wede-
jeem ne-atlika wairs zita darba, ka tik tihrit
sawa brauzeena ritemus no zilwelu asinim

un meesas dafahm. Par uelaimes atgadi-
fumur teek wetsis ismellejums.

Par nelsaintes leelako zehloni eerauga bah-nuscha schaurumu. Kant gan tur ildeenaas noteek, ka tur paſascheerit brauzeens if Potsdamaas tai paſchā laikā uſnem paſascheeris, tad kureera brauzeens if Berlines ſtreen uſ otrahm dſelfszela ſleedehm zauri, tad tomehr abas ſleedes ir til tuwu, ka winu ſtarpa preeſch publikas nau weetas, un paſascheereem, kas taisahs eekahpt Potsdamaas wilzeenā, nahlaabs ſtahwet uſ otrahm ſleedehm. Par to jaw daudſlahrt bij zehluſchahs ſuhdfibas, un pagahjuſcho wasarudſelfszeli ministris Maibachs bij eefneedis Preuhschu deputatu namam preeſchlikumu, kurā tas pagehreja 422,000 mahru preeſch Steglizes bahnuscha pahrbuhwes. Bet deputatu nams uſ ſawas kommissjas preeſchlikumu ar 173 pret 141 balsi atraidija preeſchlikumu, tadeht ka pagehretā nandas ſumina bij par ſeelu. Tagad nu weens melke uſkraut otram waimu par preeſchlikuma atraidijumu.

Telegrafo finas.

Peterburgā, 26. augustā. Peterburgas
awises sino, ka guberni- un aprinku-dseh-
reenu-pahrdotawu komisijas pa leelakai da-
lai tahn domahm peebeedrojuschahs, ka ja-
eetaisa tehjas-nami, lai schuhposchanu waretu
vamaūnat.

Kopenhagen, 26. augusti. Kreewi Reisara Familja ustrahs Fredensborga.
Nahloschu fwehtdeenu tils eeswehtita jauniä Kreewi basniza. Pee eeswehtischanas buhs flaht ari Reisarissa Familiig.

Wihne, 26. augustā. Lai gan bija aiseegts, noturet nodomato kauschu sapulzi, tad tomēhr kahdi 100 strahdneku bija sapulzējuschees un uſ waktim meta akmenus. Saldatus palīhgā nemot wini tika iſſlihdināti un 10 griezināti.

Konstantinopelé, 25. augustâ. No 7. Augusta skaitot wair̄s neweens zilwels naw Beirutâ faslimis ar koleera sehrgu, tapebz nospreeda, ka tur atkal atlaajama brihwa fu-apfchana.

Geschäftsemes Sinaß.

Goda-maltite, (Skatees Nr. 34.) Pehz tam Rīgas Latv. beedribas preefschneeks, adwolats Kalnina lgs, issazija senatora lgam pateizību Latweefchu wahedā. Wina runa pehz „B. B.“ flaneja tā:

Juhſu godiba! Beenijamee fungi!

Pagabjuſchà gada eefahkumā žanī muhſu Monarcha wiſaugſtakū walu bija nolemts, iſdarit rewiſiju Widſemes un Kurſemes gubernās, ſai waretu iſſinat ſchu apgabala wajadſibas un iſto ſtahwokli. Schis fwa- rigais darbs tika uſtizets geheimrahtam ſenatoram Nikolajam Arkſentijewitscham Ma- nafeinam. Neraugotees uſ to, ka tahdas rewiſijas ari agrak iſdaritas daschās zitās gubernās muhſu walſti, tomehr wehſts par rewiſiju padarija itin ſtipru un pee tam koti daschadu eefpaidu pee muhſu gubernu ee- diſhwotajeem, it ihpaschi tadeh!, ka ſchih gubernās apdiſhwuo daschadas tautibas, kureahm daschadas wajadſibas un wehleſchanahs un wiſi wiſi waſ wairat waſ maſak apſinigi ſkatahs uſ ſadſihwes gadijumeem. Da ka ſadſihwes kahrtiba pee mums ir nobibina- juſehs dauids gadu ſimtenu laikā un turllaht ſem wiſ daschadaleem apſtalleem, tad ſche- jeenes buhſchanu iſpehtischana prasijs lvi- dauds noopeetna darba. Bet pee Juhſu retahs energijas un uſgihtibas, wiſi atgadijuſchees gruhtumi tika pahrwareti un rewiſija tagad pabeigta, un pabeigta ta, ka muhſu augstaiss Waldneeks to wehlejees. Echo gubernu buhſchanas tagad ir iſſinatas, wiſs waja- dſigais materials fawahlts. Uſ ſchihſ deenaaſ ſwehtku meelaſtu ſanahluschee Latweeſchi un, ka mums it droſchi ſinams, wiſi Latweeſchi eedſihwotaji Baltijā no ſrds pateizahs Juhſu godibai par paſtrahdato walſti goda darbu. Tagad, kure Juhſu ſataiſatees atſtaht muhſu gubernās, wiſi Latweeſchi weenprahigi weh- lahs, ka ſalaſitahs ſinas un materiali teefcham buhtu par ſwehtibu wijam Baltijas apga- balam.

Kungi! Issauksim wehl reisi no wisa
sirds weselibaš rewidejoscham senatora fun-
gami un wing lihdsstrahdnekeem!" —

Sirfnigi daudslahrtigi urrah pawadija scho
runataja wahrdus. —

Senatā lgs, atbildedams Kalnina lgam, runaja tā:

Ar dīstu išmanību es išlaikījos pats labā
man issazīto apsveicinājumu.

Usturootees schejeenes apgabalā, man bija
eespehjams patigi eepashtees ar weetigahm
Latweeschu un Igaumi tautahm un winu
ihpaschibahm. Es esmu dſili pahrleezinats
ka neschaubama padewiba Kronam, mihlestibō
pret muhsu deewgodajamo Monarchu kahr
tibas weizinaschana, likumu zeenischana un
darbiba, kas Latweescheem un Igaumeem
peemiht, ne masakā mehrā lā zitahm ſch
dſihwojochahm tautahm, ix droſcha apgalwib
par Baltijas apgabala ſadſihwes meerigu
un kabretigu attihſtischanos. Leelu preefſchā
toſtu Baltijas apgabala uſplaufſchanai un
winas eedſimto eedſihwotaju turpmakai ſek
migai attihſtibai uſ darba, gaijmas un ſa
dſihwes lauka!

Bebz tam runaja wehl Peterburgas meschua institutu profesors Schafrajanows, issazidamis wehleschanos, kaut wisas Kreewijā dñshwo

damas tautas eetu roku rokā, weena m
mehrķim pretīm, muhsu wišpahrigai tehwijai
par svehtibū!

Ar to tosti veidsahs. — Bet eekusitata jauntriba willahs wehl labu laiku tahtak, ari pehz tam, kad jaw senators un ziti augstalee fungi bija sahli atstahjuſči.

Schee, kopa ar augsto revidentu un wiha
lihdsstrahdneekem pawiditee ſwehki, fa bija
nomanams, atſlahja pee wifeem patihkamu
dſihu eespaidu un paliks gan ilgi dſihwā
atmina.

Widsemes gubernas waldes wedijinal-nodaka
issino Widsemes gubernas avisē Nr. 94 no
22. augusta, ka ap julija mehnescha widu-
daschds Werrawas aprinka apgabaldo pā-
rahdijsfehs asins-fehrga, un proti, Kier-
gele un Kawershofā, kā arī Karraska, Kiomas
un Warbusas muischū pagastods lihds 1. au-
gustam sch. g. pawisam faslimuschas 125
personas, no kureahm 15 personas iswefelo-
juschahs, 19 nomiruschas un 91 palikus
ahrsteschana. Lihds 10. augustam tahlak
faslimuschas 73 personas, tā ka lihds tam
laikam no wiseem 198 asinsfehrgas slim-
neeleem 53 iswefelojuschees, 38 nomirusch
un 107 palikuschi ahrsteschana. — Ari Wer-
rawas pilsehtā parahdijsfehs asinsfehrga, un
proti lihds 13. augustam faslimuschas 19
personas, no kureahm 6 nomiruschas, 6 is-
wefelojuschahs un 7 palikuschas ahrsteschana.
— Sihmejotees us Lee fassehrgu, jašala,
ka Pernawas un Walkas aprinkds ta stipri-
gahjuſe masumā, turpretim Wilandes un
Terbatas aprinkds eestlata par nobeigu-
chos. — Rīgas pilsehtas weterinarahītis
18. augustā sch. g. apleezinajis, ka Pinku-
muishā 3 gowis un 1 sirgs fasleguschi ar
leesassehrgu, un ka 2 gowis un tas sirgs
jam leituichi. — Maiadījae kosi misur knerti

Baltijas domeau pahrwalde 4. oktobri ihhs torgi preelsh 16 gruntsgabalu isdoschanas us gruntszini, Slokas II. apgabalā. Peetahs paschās reises us gruntszini tils isbots weens gruntsgabals Bilsberinu III. apgabalā.

Schogad nemis 218,000 refrusdus; no ſchafslaitka nahlahs dot: Widſemei 2828, Kurſemei 1640 un Ígaunijai 900 mihru.

Tabaka smehketajeem. Sem schahda no-
saulkuma „B. B.“ dabujis schahdu eesuhti-
jumu: Jaunakos laikds rets wihreetis ne-
smehke tabaku. Turpreti vee daudseim
tabaks valzis par tahdu wajadsibu, ka bes-
ta wairs nemas newar istikt. Turigakee
wihri kuhpinä daschadus, pehz wiini tabatas
eespehjas dahrgalus waj lehtalus zigarus
waj papirosus; darba laudis atkal lakkla waj
soka „Eulkiti“, peebahstu ar weenfahrtscho, het-
stivro „Bafumu“ mai Machorfu „Muu-

"ustaisa pihpi" rihtds zeldamees un wałards guldamees, pee darba eedami un no darba nahkhami, pirms un pebz nabadsigas malites. Pat pee fimageem darbeem, brihtinu atpuhsamees un fweedrus no peeres no flauzidams, strahdneeks ne-aismirst iſ pihpjā iſſuhkt lahdus "duhnus." Ta tad mihlais "tabazinsch" darba wihram, tilpat kā pahrtila, nepeezeeschama wajadsiba, laut gan zitudojhwes wajadsibu deht daudfreis uahlabs gruhti preelsch tahn atlizinat naudinu. Schagada fahkumā augstā Waldiba isdewa jaunu tabaka alkizes likumu, pebz kura nekahdm tabaku wairš naw brihw pahedot waleji un bejbandroles. Wairak tabaka tirgotain Niigā

eetañja tuhlin lapu-tabaka greestawas un
nakatomas ieh ta debwetas „tabaka fabrika.“

paratāvus jeb tā vēsturēs „laulīja jaunības.“ Baur fchihm eetaisehm un jaunāhm alkzisēhm tabaka zena tika eewehrojami pa-augstinata, tā ka nabagakeem laudim tas nu jo grūhtati pee-eetams. Vēs tam, kad tabaks tika paherdots waleji, tad virzejs pee pirkšanas wareja

pahrleeginatees par ta labumu waj flikumu, bet tagad tam wajaga buht meerā ar to, to pahrdewejs eedod. Nabaga rokpelnis nöpirzis tuvalā pahdotawā palinu tabaka un pahrgahjis mahjās, attaifa to un peebahsch pihipi; bet kahdus „duhmuš“ wilzis, atrod, ka tee plauzē mehli. Tabaku tuvali apfliatidams, atrod, ka tas pawisam nederigs, osch pehz fapelejuſcheem mehfleem un ziteem gruscheem, tikai ween ne pehz tabaka. Sapihgis, winſch nes tabaku atpalak us pahdotawu un prasa pret to labaku. Bet pahrdewejs nenem waires atpalak nederigo tabaku, tadehk la palina „attaifa walā“, ifskaidrodams pirzejam, la winſch ne-esot atbildigs par tabaka nederigumu, bet „fabrikants.“ kura mahrds stahwot us palinas. Ja-eewehro, la atkal pahrdeweji mehds masak fliatitees us tabaka labumu, ne la us fawu pelnu, jo protams, la tahdi „fabrikanti“, kuri eepakā fapelejuſchu waj sapuwischu tabaku, ar gruscheem sajauktu, war atkalpahrdewejeem dot leelaku pelnu. Tadehk pilsehtneekus un lauzineekus, kuri smiehle weenlahrscho tabaku, tagad dſidb foti suhdsamees par flikto prezī, la waires nemas newarot dabut „labus duhmuš“ un tabaks padarot mehli jehlu. — Nesen diwi Rīgas strahdneeki man peenesa tschetras daschadās pahdotawās pirkas tabaka palinas ar Ņ. un G. fabrikū firmahm, un noteiza ſcho tabaku pawisam til fliktu, la to newarot baudit, wehledamees, lai par to rakstot awises, lai kaudis singatu ifskaraatees no flikta tabaka

la rātovs īnātu iħarġatees no jidu labda pirkħanas. Nebuħdams tabakas paſinej, aifgħi ju uſ-kaħdu man paſiħstamu pahro-tawu, un rahdiju tur noſmaha deto tabaku, apwaizadamees par wina labumu. Pahrdotawas ihpaſchnekk, tabaku ap'slatijis un pa-ostijis, teiža, ka tabakas pawisam flit's un fapuwi. Winsch attaifija kahdu zitupakku tabaka is-brakku Martinsoni fabrikas no taħbi paſčas sortes imi ta-paſčha dahr-guma, rahhidams, kahda starpibha starp sejt tabaku un no manis peenestahn sorteħhem: schis oda peħz tieha tabaka, kamehr pirmajjas bija peejauktas ragosħu drupatas un zitigruschi im oda filipri peħz pelejuma. — Schorindinu noluħks ir, tabaka fmekketa jaġi darit usmanigħi, lai peħrkot flataħi uſ-to, ka uſ-pakinas stahw kahda paſiħstama un ixtizama tirgotaja wahed, un flit'sa tabaka „fabrikanteem“ atgħad din, lai għadha par tabaku preżi.

No Aisstraukles. Swehtdeen, 7. augustā
notika schahds, mums Aisstrauklescheem ne-
peedsihwots atgadijums schejeenes pagasta
meschfargam Bītsklau. Ap pušdeenaš laiku
fahsimuschi zuhkas kuhī, lā jaw arweenu,
bes lā pee tam fahdu wainu buhtu redsejuschi.
Tē pehz masa brihscha eeranga, lā fahda no
zuhkahn jaw pee semes gul. Azumirklī stei-
guschees lo apslatit, bet par brihnunu krikt
otra, trescha un zeturta u. t. t., lamehr
wifas beigtas. Weenu no wišahm gan wehl
dabujuschi puſdsihwu iſwilkt ahvā no kuhīs,
bet ir ta netikuſe tahtak, lā fahdus deſmit
folus, un tad ari farwu dſihwibū iſlaibnīſe.
Glabde ſueedsiabs libds 50 rublu. Gaikam

tas pats zuhku mehris, no kam jaav dsireis Widsemē un Igaunija. (B. S.)
Salaspils, kā „Rīg. Zīga“ stahsta, sveht-deen, diņisijas generaļa flahtbubskhanā, bijuše kasaku un husarū ofizeeru jahskhanahs. Dalibū nehmuschi wairak ne kā 20 ofizeeru. Bijis jajahj 2 werstes un pee tam par kahdu upiti japelē pahri un 7 giti īchlehrēti japahrvar. Pirmais mehrki fasneesis tornets. Schischkins, par ko dabujis piemo algi, fastahwošchu iš 160 rubl. naudā un kahdas neleelas goda-dahwanas.

Walmeeros weetiga semkopibas ifstahde, ka
„Rig. Btgai“ suno, ifdalitas schahdas goba-
algaast

Par tagu-lopeem: Angleru fugas: Lee-
pas arrendatoram Erdmanim — sudraba
medals; Dihlera v. Mensenkampfam — at-
fisfchanas diploms, im Podseemas Daupes
piusmuishas rentneekam Tomfonam — Berk-
scheiras kuilis, leelgruntneeku godadahwana;
Angleru maistas fugas: Sweizeema v.
Begefsackam — 2 atfisfchanas diplomii:
Ahrzeema Spritschu rentneekam T. Eglitim
— Berkscheiras kuilis, wirsinfektoria Gar-
roda godadahwana, im Sweizeema Beepenu
gruntneekam M. Gihsim — sudraba enkura
pulkstenis lihds ar sudraba lehdi, Walme-
ras amatneejibas heedribas godadahwani.

Var sirgeem: Wirkes baronam Engelhardtam — atsibshanas diploms; Kolmuischhas Buschkaru gruntneekam M. Rosenbergim — 5 rbl. Seegeles Jaunmuishas rentneekam J. Janzonam — 5 rbl.; Alujenes Leeläs Zehschu gruntneekam J. Preeditim — fudraba pokals, Mas-Salazes eedribas gobadahwana; Kolmuischhas gruntneekam P. Bankinam — 15 rbl.; Kolmuischhas Breemehu gruntneekam E. Stukinam — 15 rbl.; Walmeermuischhas Baloschu fainneekam J. Valodim — 5 rbl.; Burtneeku Jaunas muischhas Naugatu gruntneekam J. Kahellinam — 25 rbl.; Kolmuischhas Nau-tschu gruntneekam P. Janzonam — fudraba medals; Duhkeras Watschu fainneekam M. Grinfeldtam — 5 rbl.; Walmeermuischhas Rammu fainneekam D. Buscham — bronsa medals; Walmeeras mahzitaja Mengelu fainneekam Pabchrisim — fudraba medals; Walmeermuischhas Swihgulu fainneekam M. Oblatam 10 rbl., un E. Sakitim Smiltens — atsibshanas diploms.

Par zuhkahni: Sweizeema v. Begeſackam
— atſihſchanas diploms, un wirſinſpelto-
ram Garrodam — atſihſchanas diploms.

Par altahm: Walmeermuischäf wirsin-
spektorat — atschachas diploms.

Par semkopibas un mescha produktiem: Koknusichas walbei (rudsi) — bronja medals; Marhuenes arrendatoram Pankelam (rudsi) tehrauda artis; Reegeles v. Begejackson (schejeenes un ahrsemju egles) — atsibschanas diploms, un Sweizeema v. Begejackson (rudsi) — atsibschanas diploms.

Var semkopibas un teknikas fabrikateem:
Dihkeras v. Mensenkamffant (limi dījas) — sudraba medals; Preekules Mihlischu fainineekam D. Sandermanim (fanepaju dženāmas sīkñas) — bronsa medals; Keegelis Schustu grāintneekam M. Jägeram (semes malka) — atsīhsčanas diploms; Keegelis Baldašchu grāintneekam R. Jägeram (semes malka) atsīhsčanas diploms, un G. v. Be- gesackam (keegeli) — atsīhsčanas diploms.

Sweizeema v. Begezackam (diw^s un ween-
juhgu wesuma rati) — bronza medals;
Rigas kaledmeistaram Krumbinam (ratu fe-
deres) — atfihshanas diploms; Rigas rat-
neekam Dfermanim (ratu federes) — atfih-
shanas diploms; Burtneeki Jaunmuischas
melderim Peterjonam (linu tihrama ma-
schina) — 4*leineschu arcls; godadahwana;
Konstanza fabrikai (branzama 4 sigru spehku
kukama maschina lihds ar tihrijamu aparatu
un gebpeli) subraba medals; Konstanza fa-
brikai (kukamas maschinas, arlli un grabb-
jamas maschinas) — atfihshanas ralsts;
Storebro un Hjelmosofas fabrikai (diwjuhgu
arcls) — bronza medals.

Par mahjruhpneezibū: Mujahnes Guru
gruntneezei Lihsei Tresin (12) gultsegas
— atsibschanas diploms; Walmeeras dahr-
neekam Dawidsonam (pušči dobe) — atsib-
schanas diploms; Palzmares mahzitajam
Brandtami (mahjruhpneezibas barbi) — at-
sibschanas diploms; Waidawas džiridam
melddereene Auslitz (3 wilnainas gultsegas)
— atsibschanas diploms; Walmeermuijschas
faimneezei Marijai Sahbal (gabals wadma-
las) — atsibschanas dimploms, un Wulmee-
ras h. Henschela firmai (daschadas schuja-
mas maschinas) — atsibschanas diploms.

Jelgawa. Par tur notikuscho slepkawibū „Mit. Itga“ pānneobs schahdas ūhkatas finas: Winā peektdeenā atrada Leelupe, werstes 6 no Jelgawas, jaw satruhdejuschu lihki, pē zeeschi eespraufas kahrts pēseetu. Par to finoja tuhlin Dobeles pilsteefai. Jaw nedelu atpakal atrada tāl pāschā apgabālā watetu gultas segu un haini ašnainas wēschas, upē peldam. Pilskungs pawehleja, ka lihki tuhlin nowestu mediziniſkās iſmelleſchanas stanzijs, lai to apſlatijuschees waretu nahlt uſ ſlep- kawibas pehdahm, jo kā iſlikahs, tad lihkiſ bij if pilſehtas. Šeſtdeenas rihtā iſplatiſahs uſ ahtri roku wehſtas, ka iſmelleſchanas stanzijs noliktais lihkiſ eſot alus un portera pah- dotawas ihpaschneeze Müller. Wehlak iſ- dsirda ar breesmahm, ka lihkiſ eſot wairak bruhtschu un drehbes aſintim apteqipitas; ta tad Māſſereenū ſonreličh uonahweta un tad

tad Wallereene eepreitich nonahweta un tad
uhdeni eesweesta. Ahrsteem ismeklejot, peh-
dejas domas israhdijahs par pateefahm, jo
lihkim bij waixak bruhtschu pee kalla un 10
bruhzes keefajd puſe ap firbi, kuras ar kahdu
zoles platu rihlu padaritas. Sihlak ismet-
lejot israhdijahs, ka z duhreeni lehrischi paſchu
firbi un bijuschi nahwigi, kamehr zitas bruhzes,
it ihpaschi pee kalla, jaw fa lihkim padaritas,
kas tad nhdent eesweests. Teefas ismelle-
schana eesahkta un winas panahkumus ifsfir-
desim wehlak. Zil dsirebams, tad waran
paſneegt schahdas finas: Nonahweta Luise

Müller, ap 50 g. wega, alis un portes
pahebotawas ihpaschneeze Golubowa nāmā,
dsihwoja tur pehdejā laikā weena pate. Kad
nu pee Müllereenes arveenu jauni zilwelki
peemita, kas winai weikala palihdseja un ka
faimes lozelli pee winas dsihwoja, tad ne-
weens par to nebrihnijahs, ka pehdejā laikā
bekeris M. N. tur gluschi ka familija dsih-
woja un ari par to ne, ka kad preeksh 2
nedelahn Müllereene bij pasudusē un pirm-
deena pehz tam M. N. weens pats wadija
weikalu un wiseem, kas apwaizajahs, stahstija,
ka Müllereene aisbraukuse us Rigu un winam
usbewusē weikalu turpinat. Trefchdeena pehz
tam M. N. nonahza pee polizijas un sinova,
ka Müllereene Zelgawu astabjuufe un winam

atdewuſe weikalu, jo tam no winas nahzees naudas un luhdsā atlaujas, ka winsch to paſchu weikalu waretu turpinat. To winam noleedsa un tapebz winsch prafija, lai ifsdodot no tureenes winam peederigas leetas, kas ari notika. To padarijis, winsch aifflehdja Müllereenes dſihwolli, la pats teiza, libds tam laikam, lab ta nahlfshot atpakat. No tahs deenas M. M. pasuda un Müllereenes libki atrada Leelupe. Müllereenes dſihwolli, to lausin atlauſa, usgahja asins peltus, no la domajams, ka fleplawiba nur padarita. Kad nu ari tenhfst dauds no Müllereenes leetahm un M. M. bij wiſas atflehgas roka, bes tam ari wehl ziti peerahbijumi, ka M. M. wiſmasak fleplawibas libdſſinatneels, tad polizija winu eefahla mellet un kwartalofſizeeram Grube I. ifdeweess, winu Riga uſeet un us ſelgawu nosuhtit.

Jelgawas. Been. wize-gubernatoria kungs un weetiga volzija bes jeb lahdeem kawelleem aßlahwuschi muhsu Latweeschu beedribai, 30. augustu fwinet tāpat, la se-nakajds gadds. Lai nu tas ari bij pare-dsams, ka scheem patriotisleem swehtleem neliks nekahdus schkehrslis zela, tad tomehr jabrihnahs, ko ihsli Baufkas aprinka teesas kungs un „Latweeschu Awises“ gribejuschi panahlt, sirodami, ka minetee swehtki turpmak aisleegti. Bet waj tas īpehs atturet weefus no swehtku apmellefchanas, pawi-sam gruhti tizams. Nodomats ūewischki schogad, ūehtā kronefchanas gada, ūeht-kus fwinet jo sposchus. Dahrſa buhs pahrmains dseedafschana, kara-musika, illumina-zija, mahfsliga uguinoſchana u. t. pr., pil-fehtas teateri israhdihs pehz prologa un no-dseedatas ūreewu tautas lubgschanas Adolfs Lorongſcha, no P. Pfaweneeka jo isweizigi tulkotu joku lugu „Dakteris Klauſs“ un pehz teatra buhs basse. Teatra israhbijumā pedalisées neween Jelg. Latw. beedribas akteeri, bet ari Adolfs Allunana lgs un, la paredsams, wehl lahdi Rīgas Latw. teatra lozelki. Tā tad ar ilgoschanos ween gai-dam us 30. augustu, kur pulzeſimees aſla-tai paschā ūrimi toku pa-ehni, sem kureem ūenak leelkungi libafmojahs. (B.)

Griwa. Par semkopibas isstahdi, ko nodoma atklaht 30. augustā, „Stgai f. St. u. L.” raksta, ka peeteikshchanahs notikuse jo leelā mehrā, tā ka industrijas pagalms un lopu un maschini schuhni bijis japaleelina un japawairo. Kursemes gubernators, kas tagad usturahs ahrsemēs, nodomajot pats personīsi tā goda presidents atklaht isstahdi, un Rīgas-Dinaburgas dzelsszela walde isstahditos preelschmetus fawā zelā apsoliju sehs par welti westi atpalat.

No. Weldas, Embotes kirspehle, fino, la
tur 30. un 31. julijsa sihws pehrlons ar
leelu leetu bijis, ta ka uhdens wifas leelas
un masas upites peepuhdinajis, un lahds
pehrlona spehreens eespehris Weldas Alfa
faimneela sehtas istabā un paschu faimneku,
kas istabā us gultu bijis atlaidees, ta peetreezis,
ta labu laiku nesamanā atradees,
bet pehz atkal atschilbis un — ir wesels un
dihws; bet ehka pati aifgahjusi uguns bref-
mās, ta ka scho un to no leetahm gan if-
glahbuschi, bet zitas leetas ari fabeguschas.
Zitas mahju ehkas valikuschas no uguns
ne-aislahrtas. (L. Aw.)

No Puhres. Puhre atrodahs angligā un patihlamā weetā. Vate muischā gulf Aba-

was labajā kraſta malā; lauki ir wiſzaur
lihdēni un wiſur pleens rokams, daschās
meetās ari rok gipſi. Pebz mahju pirkha-
nas daschi fainneeki fahk eetaifit talku zep-
lūs. Ari meschi ir jo leeli, koli wiſ wiſadi,
gan ſluju, gan lapu, tikai beidsamajā laikā
teek leeliskam iſgirsti.

Abaawmalneeki juhxojahs un schehlojahs
pebz lihtscheem, kuri zaure uſnahluscheem

preeksch garq un sapraschanas glihtoschana
nas un jaunribas weizinaschanas pastahw
pee unns Zahni salmu foris, kusch ierihlo
beidsamaja laita ilgadus pahra svehtkus,
fa saluma preekus un 30. augusta brihu-
leishanas svehtkus.

Ta ori schogad, julija mehnest isrihkoja satuma preekus, krei pee lectaina laika ne- isdewahs teizami. Tadeht nu us 30. augustu zeram un preezajamees. Buhres zeen, d'simts- fungant ir pee pagastu laudim laba flawa. Wunsch ir usnehmis direktora amatu sche- jenes krabshanas un aisdoschanaš lahde, kuras darboschanahs jo selmigaki eet us preefschu. (B.)

Ro Gramsdas puses, 10. augustā. Sen
gadeem naw pee mums tāhds leetainshs un
slapjīchs julija mehnejs bijis, kā nu jeho-
gad, un jchis leetus bija alastīn ar ūhnu
pehrkoni, un dauds deenās no baigta lihlin
lijā. — 1. julijs eesahkabs ar pehrkona leetu,
un ar dimju deenu lihschanu un ūhnu pehe-
koni, 30. un 31. julijs, atkal julija meh-
nejs beidsahs. Seena wahlšchanu tāhdā
slapjā lailā gan fameschgereja un nolaweja,
un rudsū plauschanu un ūweschamu aptureja.
Wišpirmos rudsus Gramsdas mahzitaja
muischā 13. julijs plahwa. Muhsu puſe
ta rudsū loneschana, tulot, ir daschada. Ir
laba, mehrena, un dascham, kam lejas un
mescha semes, arīdsan knapi rudsī tulot, jeb-
schu ūalmi gari, — rasmo. Tee labakee
rudsī ūhni gādā ūwer pee mums 125
mahzinas, un jaunā maiſite ir balta. Wa-
fareja, wišwairak ausas, meeschi un ūrni,
ir brashči no auguma, un meescheem wahrepas
kuſlas. Ausas jaw noptautas, bet wehl naw
kultas. Kartufeli ir wiſur ūofchi pa-auguschi
un, gods Deewam, weseli. Seenu wehl
beids laudis wahlt ūchinis deenās, kur jaunks
faules gaiss, pee 20 grāhdeem ūlts; jo no
pat 1. augusta mehnescha deenās lihds ūcho
deenānu bija jaunks, ūaujs seena un rudsū
wahkans laiks. Lai mihlais Deewas to tāhdu
wehl ilai, ilai ustur! (L. A.)

Kuldīgas pilſehtas pahrwalde nodomajusē, kopā ar Ventspils un Piltenes pilſehtu pahrwaldehm un Kuldīgas un Ventspils aprinku reprezentanteem, iuhgt waldibū, gahdat par Wentes upes padſtilinaschanu, tā ka pa winu waretu braukt kugeem. — Par Wentes padſtilinaschanu bija jaun 1865. gadā ſpreesis un wiſi padſtilinaschanas darbi aprehkinati 192,667 rbt. Schis rehkiņs taisits pehz 7 pehdu dſtiluma; bet tad tagad preekſch ſelli ejoſcheem twaikoneem peeteek tikai vius tilleela dſtiluma, tad, tā protams, ari iſdoſchanas pee upes dſtilinaschanas ſtipri maſſinafees un tadeht zerams, tā wajadſigee libdſekti tagad drihsak buhs dabujani ne tā 1865. gadā.

Tehrbatas niahzibas apgabala jaunajam kuratoram, geheimrahtam Kapustinam, uniwersitetes prorektors 18. augustā stahbijā preefchā studentu korporaziju fareschelos, pee

Kam kurators leelā skaitā sapulcējušos stu-
dentus usrunajis wahrdeem, kuru saturs bi-
jus schahds. Jauniba esot seits; til wižulis
wajagot iſchlixt no iſtendās wehrtibas:
Terbatas studenti pēcslaitami iſtenuai weh-
ribai. Vini weemunmehr un wiſds laids
usturejuſchi fawu labo ſlawu. Winsch, ku-
rators, tadeht kā jaunibas draugs un ſen-
tais Wahzu students preezajotees, ar Terba-
tas studenteem stahtees tuwakā ſakorā.
Nuna pēc wiſeem atſlabjuſe wiſlabalo
eeſpaidu.

Is Peterburgas raksta „Heimathei“, latureenās konserwatoriā gadu no gada Latweeschu mahzeliu flaitās waiwojotees. Kamehr agrak Latweeschu jaimekli, kuru prahs neses us mušķi, gahjuſchi us ahrsemehm, tagad turpreti wini dodotees tilai us Peterburgu. Nesen attal weens jauns Latweestis — Sehrmols — beidsis mahzibas kuseju Peterburgas konserwatoriā ar tituli „brihws mahlſlēneeks.“ — Wispehdigā lailā ari Igauni ūhkuſchi eeraſtees. Nesen J. Rappel's dabujis augstako goda-algu iſweizigā ehrgeļu spehleſchanā — leelo ūdraba medali. Tagad Peterburgas konserwatoriā mahzotees jauna Igauneete (iſ ſemeeku lahtas).

Maskowa. Nakti no 17. us 18. augustu ap pulksten 2 rihtā, Rischnij-Nowgorodas dselsszeka, starp Kuslowas un Obiralowas stanziyahm, aplaupija pretschu brauzeen. Sagli laikam jaw Kuslowā bij eekahpuschi brauzeenā, zelā tad uslaususchi wagonu un peekalne netahku no Obiralowas ismetuschi laukā daschās balles tokvilnas. Obiralowā gan pamanija sahdsibū, tuhlin ari lila is-mellet nobrauklo zelu, bet no sagleem un sagtahm mantahm ne pehdas; tadeht jadoma, ka bijuschi valigi, kas mantas tuhlin nowe duschi droščā weetā. Skahdes leelums weh nesinams.

Tomſta. „Mosc. Listoks“ rakſta parſchahdu eevehrojanu atgadijumu: Iſ Tobolſkas darba zeetuma lahdū arrestantu pahre-weda Tomſkas zeetumā, lai no tureenes tiltiſuhtits tahtak uſ Nihta-Sibiriju. Tobolſkas zeetumā mineto arrestantu, wahrdā Jakow-lemu, tureja ſewiſchka telpā, tadeht ka leelaſ arrestantu ſahles eemihtneeli to eeflatija parſpijonu, kas uſluhkeem wiſu iſſtahſtot, un tadeht bij draudejuſchi to nosiſt. Bet Tomſka wiſu eelika leelajā arrestantu ſahle, un mu iſrahdiyahs, ka ari tureenes arreſtanteem mi-netais Jakowlews bij paſihſtams par denun-ziantu. Wini tam uſbruka un to tā fadauſſia, ka tas drihs ween iſlaida ſawu garu. Gubernatores pawehlejis ſtingru iſmekleſchanu, lai iſdabutu wainiqos.

Ahræmes finas.

Politikaß pahrlats. Nefen ya awisehm
bija ispausta sina, ka katolu biskapi noturot
flepeni sapulzi. Tagad ahrsemes awises la-
fams, ka schi sapulze notureta Hollandē ne-
tahlu no Achenes pilfehtas un ka par sa-
pulzes preelkhneeku bijis erzbiskaps Melchers,
kas tur usturootees paſlehpā weetā.

Untera jubilejas īwehtku sagatawotaji
Wahzjā īchlelahs diwās dalās: weena dala,
pee kuras peeder stingri-tizigee garidsnekk
un wezlaiku aissiħawetaji, grib godat Untera
la stipru tizibas wiħru; oħra dala turpre-
ttim, pee kuras peeder briħwprahtigi wiħri,
leel wairak swarū uż-Untera reformazija
darbeem, uż-wina zibniċhanos pret wezabha

nekahrtibahn un preeksch zilvelku gara brihwibas. Schis schkelschanabs gars jaw ihpa-schi parahdijees Witenbergā. Svechtlic i-srikotaji Witenbergā peeder pse węzlaiku aifstahwetajeem jeb ta fangomeem konserwati-weem un wiisi atstuhmischī reichstagā deputatu Schreden; kas ir ta faultas protestantu beedribas presidents. Schi protestantu beedriba ihpaschi aifstahw reformazi-jas garu zilvelku prahtha brihwibu, ta to sawā laitā darijīs Luters. Schi beedriba gan ari stahw us bihbeles pamata, bet ne-padobahs nekahdeem zteem, no zilwekeem fastahditeem tizibas raksteem, kaut ari wal-doscha garidsneeziba tos buhtu apstiprinajuse. Winai tadeht daudslahrt nahzahs karot pret ta faulteem stingri-tizigeeem Luteru garids-neeleem, kas Wahzijs tagad wehl niknati pretojahs brihwibat un swabadai domashchani, uka Lutera laikā to darija katolit garidsneeli. Minetas beedribas presidenta iisslehgjchana tadeht eemehrojama laika sibme.

Par eedsihwotaju un tautibu ūkaitli Austrija tagad issludinatas schahdas finas: Tai walsts dalā, kas teik ūaulta par Austriju, ir 22,144,244 un otrā walsts daļā jeb Ungarijā 15,642,002 žilveku, tā tad kopā 37,786,246 eedsihwotaju. Pehz tautibām rehkinot išnāk 10 milionu Wahzoeschu, 6 milioni Ungari, 7 milioni Eschelu, Moraweschu un Slowaku (schīhs tautas gandrihs vietas runā veenu walodu, tapēhž tāhs kopā ūafkaititas), 3 milioni Poli, 3 milioni Rūsimi, 1 milions Slowenu, 4 milioni Kroati un Serbu un $2\frac{1}{2}$ miliona Rumaneeschu. Kad ūkaita vietas Austrieeschu Slawu tautibās kopā, tad išnāk ūahdi 19 milioni, tas ir wairak neka puse no wiſeem Austrijas eedsihwotajiem.

Austrijas awises schehlojahs, ka Rumanijas lehnina kahrka laipnā ušnemšchana ne-efot neka libdsejuſe. Lehninsch ne-efot eelaidees nekahdās farunās ar Austreeschwaldibu un nekahda tuwoſchanahs starp Austriju un Rumeniju ne-efot panahlta.

Anglu frona leezineeka Kareja slepkawa O'Donels teek atpalak atwests us Angliju preefch teesafschanas. Nesen winsch no Elisabete's osts tika aifwests us Kap pilsehtu, no kureenes tas pahri deenash wehlak atkal wests us Angliju. (Kap pilsehta, ka lastajeeem finams, peeder Anglijai un atrodbahs Afrikas deenwidus galā.) Pehz pahri nedekahm winsch buhs nonahzis Londonē un tad tur tils teefsats. Par wina slepkawibas darbu wehl dod schahdu isskaidrojumi. Winsch gan esot Karejam jaw no Anglijas brauzis lihds ar slepkawibas nodomu, bet wilzinajees īcho nodomu ispildit, tadeht ka nebijis droshs, waj wihrs, kam dīnahs palak, pateesi esot Karejs, jo īchis bija tā pahrgrofjees un pahrgehrbees, ka gandrīb nebija eespehjamis winu pasiht. Tīkai kap pilsehtā O'Donels ar zitu Iħru palib-dibū bija pilnigi pahrleejinajees, ka sihmetais wihrs pateest ir Karejs. Pehz tam tad slepkawa pirmā isdewigā briħdi bija pastrah-dajis sawu darbu. Kareja feewa esot atstabju se Elisabete's ostu. Wina gribot Angli walidibai wehl atklaht dasħus winai simmus noslehpumis par Iħru fassweħretem. Lihds īchim wina zeetuf il-klusu, bet tagad gribot atreebtees par sawa wiħra nahwi.

Starp Schweizi un Spaniju uosflehgts no-
libumis par fawstarpiju uoseedsneku isdo-

Scham. Spanisch waldiba bija pagehrejuſe, la tahdi politifki noseedsneeli, kas ifriblojuschi usbrinzeni pret waldneku, buhtu ifdodami; bet Schelzes waldiba scho pagehrejuſi at- ralija un Spanija tad ari us scho pageh- rejuſi nepastahweja un ta tad bes schi no- fazijuma lihgumis tika noslehgots.

Us Islijas salas, la tagad skaidri ifinams, zaur pehdejo fenes tribeschanu ir boja gah- juschi: Nasauitschola 1992, Forija 313 un Valla 138, kopa pawisam 2448 zilwelki. Starp boja gahjuscheem libds. 1000 zilwelki bijuschi sweschineeli, kas schi wefetoschanahs deht usturejuschees.

No Madagasikras sino, la Howeſchu fehnineene I. jilijsa miruse un la winas mahjas meita Manovalo kahpuse us troni. Ministro preelschneeks paleek amata, un kad mi winsch ir Franzuschi pretineeks, tad zaur mineto waldibas pahrgrosijumu Howeſchu karsch pret Franzuscheem neteek trauzets.

Salihgumā starp Franziju un Anamas waldibu nosazits, la Anama turepmak pate no fenis vewedischot nekahdas farunas ar Neinas waldbi, bet attauschot Franzijai, darit to preefch Anamas. Zaur to tad Anama buhtu pilnigi palikuſe par Franzijas pawalsti.

Franzija. Waj salihgumis ar Anamas waldineku Franzijai dauds lihdsehs, par to daschi schaubahs. Pirmahrt ne-efot finams, zik tahtu fneefsahs ta waldineela wara, kas noslehdjis salihgummu at Franziju. Kä finams, Anamas Keifars Tidiks nesen nomira, un pehz trona dſenotees pahris kandidatu. Waj tas no wineem, kas schi brihsham atro- dabs Anamas galwas pilsehtä Huē un no- fleshdjis mineto lihgumu, ari paliks us trona un tils no zitahm Anamas dalahm atfahs par waldineku, wehl naw droſchi paredſams. Otfahrt Neinas waldbi ſaka, la Anama efot Neinas pawalsti, kuras Keifars bef Ni- neeschu waldbas attaujas nedrikftot noslehgots lihgumus ar sweschahm walstiu. Franzuschi waldbi tagad efot paſſinojuſe Neina, no- fleshgots nosihgumu un uſaizinajuse Neineeschu waldbi, ka ta liktu if tureenias atfahlt at- pakat Neineeschus, kas Tonkin wed karn pret Franzuscheem. Scho Neineeschu pulka efot loti dauds lahtign Neineeschu ſaldatu, kas bes ſawu preelschneku finas gan nebuhs dewu- ſchees us Tonkinu. Ja Neineeschu ſaldati is Tonkinas teek atfahlti, tad Franzuscheem nenahktos gruhti, ſakant atlikuschaħs bandas, ta ſaultas "melnas flagas." Tagad Neine- schu waldbai nekahda nowilzinaſchanu, ne- kahda grofischanahs wairi naw eespehjama, winai buhs ſkaidri jaſaka, waj wina atfahst jauno lihgumu starp Franziju un Anamu par likumigu waj ne. Ja Neinas waldbi pretojabs lihgumam un negrib runat tuf- ſchus wahrdus, tad winai ja-eefahk karsch pret Franziju.

Anglija. Nesen kahds Angli Schihds tika if Peterburgas zaur polizijn ifraids, jo pehz pastahwoſcheem likumeem Peterburga Schihdi nedrikftot usturetees, ifnemot finams likumā nosazitas fehſiras. Saprotams, la polizija newar ahſemes Schihdeem attaut leelakas teefibas par Kreewijas Schihdeem un la winai tadeht ja-ifraida ari Angli, ja tee turahs pee Mofus tizibas. Angli Schihdu ifraidiſumi if Peterburgas jaw pahri reiſes notifikchi. Par to Angli awiſes un apakſch- namā no Schihdu aiftahweem jaw dasch-

lahrt ſazelis trokñis kā par Angli goda aiftarſcham. Schihdu aiftahwi uſaizinajā Angli waldbi, lai ta ſpectu pē ſtreewu waldbas ſoluſ pret moſtizigo Angli aiftarſcham. Bet Angli waldbi nelahwahs pahral ſakarſet, jo wina ſaprata, la likumi par Schihdu uſtireſchanos Kreewijā ir Kree- wijas eelscheis jantahums, lahdā ſweschas waldbas nedrikfti eejauktees. Bet tagad, us daudſahrtig ſtibinaſchanu, Angli wal- dibas efot eefahluſe farunas, waj newareti iflubgotes no ſtreewu waldbas preelsch Angli Schihdeem brihwibū, ſawas darischanas at- braukt us Peterburgu un te ſahdu ſailu if- turetees.

Hollande. Paſuduschaſ Hollandeſchū ſee- mela poluſa ekspedizijs twaikonis "Warna" uſeets, wiſmaſak wiſi zilwelki, kas us twai- kona bijuschi, tiluschi glahbti. Pats twai- konis bij til ſtipri apſkahdets, la tas tizis atſtahts un nogrimis. Itin ſkaidru ſinu wehl truhfti. Leelahs, la "Warna" lugotaji tiluschi uſnemti no Danu ſeemela po- luſa ekspedizijs twaikona "Dimſna", kas ari biſ paſudis, bet tagad uſeets wakards no Nowajas ſemlaſ ſalas. "Dimſna" efot eefaluſe un Schimbrichſham palikuſe ſawa agrakā weetā, bet wiſi zilwelki us winas efot weſali. Kahdi likteni abeem twaikoneem bi- juschi, par to turepmak tils plaschaki ſinots. Ta ka abi twaikoni uſeeti Nowajas ſemlaſ ſalas wakara puſe, tad jadomā, la wini tur nonahkliſchi atpakat braukdamu no ſapahm ſeemela ſtanziyahm.

Deenwidus-Amerika. No Limas ſino, la nesen biſ leels kautiſch starp Tschileſchu un Peruſchu kara pulkeem. Tschileſchu ſpehls pastahwejis is 1600 wiſreem, turpretim Peruueſchu bijis 4000. Tomehr pehdejee efot breeſmigi ſalanti, ta la 1000 zilwelki krituschi laujā un ziti aiftahguschi. Tschileſchu ſaudejums pastahwot is 56 nonah- weteem, 83 geuhti eewainoteem un 21 weegli eewainota. Tschileſchu eeguwiſchi 11 leel- gabalu, 800 ſlinſchu, 1 karogu un leelu munizijas krahjumu. Ta ka ſina naht is Tschileſchu awota, tad wina warbuht drusku pakrahſota Tschileſcheem par labu. Kahda zehlona deht kautiſch notizis, naw ſinots. Ne-ilgi laiku atpakat telegraſs apgalwoja, la starp Tschileſcheem un Peruueſcheem no- fleshgots meeris un la meera lihgumis parakſtis. Dadeht ſina par ſcho lauju naht itin negaidot.

Sina if Banskas.

(Statees Nr. 34.)

Kahds zitds laikraftds eſeet laſtuschi, la tahdi tautas aplaimotajī Latweeſcheem wiſ-wiſadus melu ir ifſtahſtijuschi. Ta p. p. wini rakſtija, la wiſadi wajagot naht tahdeem likumeem, kas dſimtſlungus pree- ſech mahjas pahrdot par nospreestu ſehtu ſenu. Kahdi rakſt iſtu nelo negribeja pa- nahkt, ka ſaudim eeftahſtit, lai nepehrk mahjas, bet lai gaſda, kamehr tee laiki buhs nahtuschi. Daschs labs faiſmeeks tahdeem padomeem ir tizeijs un pats nelaimē kritis.

Atkal ziti wihi, kas zik nezil wairak mahziti un taħħal tiluschi, ſawā lepnibā leelahs us dauds augtak ūgħribas kalmi ſtaħwot, nela zits zilwels, apſola tos ne- mahzitus Latweeſchus aplaimot, kaf ween wineem pallauſiſhot — un tadſchu — Statees dſiſaki, tad tas kalmi, us la tee teizahs ſtaħwot, ir tikai maſs, neeziġs zinitiſ! Tee wihi, la

pats jo ſkaidri ſinu, ſawem braħleem angħtas leetas ſolidami, Kreewu walobda ralſtutus lihgħchanas ralſtus jeb ſuplikas ir likuschi preelschā, lai apakſchā ralſta ſawus wahrdus, tad wiſi buhschot, us lo ſirbs neħħas. Bet redfi, tanis ſuplikas pawisam par zitahm leetahni tika lihgħi, nela lihdseji preelsch- laika no ſawem tuvakeem preelschneeleem bij lihgħuschi. Bet Kreewu walobda neħ- prasdammi, tee ſuplikas bij parakſtischi, un finams, la daschs labiems, ko tee paſchi labprah weħlejuschi, teem war zaur tam fuſt.

Pateesi, jo waiaſek es tos mihiſ ſurſemes braħkus ſawā ſirbi tieni, jo waiaſek ſirbi ſahp, redſot zik daschs labs starp teem no taħdeem muſinatajeem un riħditajeem top peewilts. Stundu wehl par to paſchu leetu Jums warem ſchelhotees, bet laika peetrubkif, jo wehl atleelahs, Jums darit ſinamu, ko pats gubernatoris manim uſdewiſ.

Ari muhiſ angli godatais un foti mihiſ ſubernatora kungs ir atſinis, zik ſaumma no daschahm beedribahm Latweeſchu starpā teek iſkaiſiſ, un tamdeht pawehli iſlaibis, taħħ ſauklas beedribas jo zeetu zaur polizju uſraudfit. — Tapebz Jums ari tagad leelit preelschā, kahdi Juhsu peenahkumi. If katra ſinu no Jums, waj nu Juhs kā lihdibeedri, waj ka weſi nemat valibit pē tahu beedribahm, peenahkħas, ſawa amata deht, ari beedribu buħſchanas ſinā buht par labu preefſħiemi teem ziteem lauku apdixi uſraudtajeem, un winu peeturiet, lai eewehro nosazijumus likumis, lai netura tumchhas politikas runas un lai ſaudis nennuſina. Bet kur ween Juhs maneet, kur taħħus pretliki uſraudtis darbus dora, Jums peenahkħas, zik Juhsu speħkā ſtaħw, teem preti ſtaħwet im aifleegħ, un turklaħt taſ- ſaħħa břihdi uſraudtischanas teefi to darit ſinamu.

Tapat gubernatora kungs, kaf atſinis, zik dascha Latweeſchun beedriba no zela nolliduſt, ir uſaizinajis wiſas Latweeſchun beedribas, lai wini ifdseħħi is ſoda beedru ſlaita. Wiſbeidsot gubernatora kungs ir zeeti pa- weħlejis, la beedribu ſapulzeſ ſtili ween apakſch ſtingras uſraudtis ſtilu noturetas, un beedribahm ir briħw ſapulzeſeet ſtili ſawus beedribas namis. — Ta taħħ ſiħħas ſapulzeſ ſakumis, krogħs, mahjās, gaſtus, ir aifleegħas, un tapat tee ſweħħi atzelti, ko notureja liħds iſim Jelqawā, 30. Augusti, par dſimtibuh ſchanas atzelſchanas peemini. Tanis ſweħħklos starp ſapulzeſeem gan ne- weens wairi neradisees, kas pats dſimt- buħſchanas ruħtum buhtu baudijs, bet wini teem muſinatajeem dod walas, zaur nederigħam runahm trauzet meeru.

Pirms, nela us Jums par teem Reisara wahrdeem runaju, ko muhiſ ſchelhligais ſem- teħws us teem pagastu wezakeem iſlaibis, klaifiſiħeem, ko muhiſ delegats mums iſ- ſtaħħiħs. Turklaħt manim peenahkħas, Jums darit ſinamu, la pawehle atħażfu, la wiſam aprinkini jaħalek kopā, ko delegats Maſlawā preefſħi uſtureſchanahs uſdewiſ. Weħsmanni ir uſdewiſ pagast 250 rubl., bet kaf nu Rundales pagast 100 rubl. għiex mafsat, tad ſtili tee atliku ſħiekk 150 rubl. us wiſeem ziteem pagasteem ir ja-reparteere jeb ja- iſdala, par ko ſchinis deenās pawehli dabuſeet.

Tad Rundales pagasta wezakais Weħsmanna kgs tureja garaku runu par ſawu uſture- ſchanos Maſlawā.

Pezz ſħiħihs runas zeen, aprinka kungs

baron von Drachenfels sapulzetas usbildinaja ar scheem wahrdeem:

Pateesi, zeen, pagastu amata wihi, ta muhsu loti mihlotis kungs un keisars ir runajis! Winch Jums sinamu darijs, ka Jums nebuhs tigeht aplamahm walodahm par fenes peedalischani, — fenes peemehrischani un zitahm tahdahm jaufmahm. Turpreti ilkatram buhs drosham buht, ka to, kas wineem peeder nebuhs aistilt!

Schee wahrdi gan tahli jo tahki fneefs. Kad Juhs lusu un meerigi palikseet sawa kahrti, ko pats Deewa un keisars Jums lizis, un teem netizefet, kas wahrdos un raltdos zaure awisehm un kalendereem Jums eetschukste, it ka Jums peederetu wifa seme; — kad apalsch muhsu kunga un keisara Majestetes fargaschanas un apalsch tahn waldehm palikseet, ko Winch eezhli — un lusu un meerigi sawus darbus strahdaseet un sawus laukus aplopseet: — tad tahdas jaufmas sudis un Juhs dsihwoseet Deewa svehtibā un meerā. Kā jaw fineet, muhsu kunga un keisara Majestete us teem guberni riterchafstes marshchafeem Maskawā runaja schos wahrdus:

„Es pateizos Jums par Juhs ustizibū! Es ween umehr biju pahrelezzinats par muischneezibas firfni gahm juhtahm un zeeschi zeru, ka muischneeziba ari turpmak, tapat ka lihds schim, buhs pabaliss preeksch wifa laba, tronim un tehwijai par svehtibū. Lai Deewa bod, ka mehs meerigi un rahmi dsihwotu! Es pateizos Jums no firds!

Ta nu Juhs schē sapulzinati, vallaufat keisara Majestetes pawehleschanai un salait mahjās ilkatram: kad kahdam, kas us preeksch skatahs, haisli ap jirdi, — un kad behdas firdi zelabs par schahdahm tahdahm jaufmahm, tad lai iklates ar droshu prahru pee riterchafstes weetneela aiseet, un zik wina spehla stahw, tas ar padomu un darbu pa lihdshebs.

Gan paschi finait, ka Kursemē latrā apriku ir riterchafstes marshchaf. Schē, Bauska, scho brihdi par marshchalii ir eezelets Hahn barons no Kommoderes. Nu wehl isdalischu tahs kroneschanas peeminas sihmes, kiras, ka jaw emu peeminejis, man ja isdala starp teem pagastu wezakeem, kuri lihds svehtai kroneschanas deenai ka tee wezakee sawa amata. Masus fudraba ahkischus Juhs wareet lilt peekalt pee tahn peeminas sihmein un tahs waj nu pee pulkstena lehdehm, waj ari pee pogas zaureuma — tikai bes bantes — nesat, jeb winas wareet ari tapat glabat par peeminius us behrnu-behrneem.

Peeminas sihmes babuja:

- 1) Wezmuischias pagasta wezakais Sandt;
- 2) Baldones p. w. Podin;
- 3) Lambertu muischas p. w. Kalnin;
- 4) Baldones mescha lunga p. w. Brauer;
- 5) Mises-Breede p. w. Kalnin;
- 6) Baldones mahzitaja p. w. Pinka;
- 7) Stelpes p. w. Seemel;
- 8) Dsint-Mises p. w. Behrspumpur;
- 9) Bahrbeles p. w. Purwing;
- 10) Kahrla muischas p. w. Kalnin;
- 11) Kr. Mehmeles p. w. Nibe;
- 12) Gezawaš mahzitaja p. w. Atrai;
- 13) Graventhales p. w. Rieschank;
- 14) Greenwaltes p. w. Dunnow;
- 15) Bauskas mescha lunga p. w. Schlofsberg;
- 16) Brambergu muischas p. w. Dobelneek;
- 17) Granteles p. w. Breschinski;
- 18) Bahrbeles mahzitaja

p. w. Feldberg; 19) Derpel-Mehmel p. w. Osol.

Tad aprinka kungs usbildinaja schos lungus schahdā wihsē:

Pagasta wezakais Sandt

Kamehr us Bausku esmu atpalat atrahzis un par Juhs preekschneefu tapis, maium negadijabs Juhs apsweizinat, kas Juhs pahrali par 20 gadeem maium labi pasifstams eseet bijuschi; tapebz es tagad to daru. Turllaht ari ar preezigu prahru Jums daru sinamu, pehz gubernatora nolischanas, ka gubernatora lungam schehl, ka Jums schodeen to fudraba medali newareja lilt nodot, jo ministera kungs scho medali wehl naw atsuhtijis, lai gan gubernatora kungs pa divi lahgahm par to ralstijis, bet no jauna wihsch echo paschu leetu ibhā laikā preekschā stahdihā. Bet gubernatora kungs Jums schoreis pateizibu dod par Juhs ihsti teizamo uszibitbu un par Juhs amata peenahlumu ustizigu peepildischani. Tapat Juhs luhdsu no manim to pareisi pelnitu pateizibu no aprinka teesas puses fanemt.

Wezum u isch as pagasta skrihweris Mu rewslis!

Es preezajos, ari Jums schodeen to pelnitu fudraba medali nodot, ko muhsu kungs un keisars paschā sawa kroneschanas deenā zauret manu un gubernatora funga preeksch stahdischani dahwinajis. Sanemeet winu un nesajeet winu ka kreetus, ustizigs un uszihtigs amata wihs, par kahdu es Juhs lihds schim esmu atsinis.

Gan es wehletos, ka us preekschu ari zitu kahdu pagasta skrihweri tapat preeksch medaka waretu preekschā stahbit.

Wessmanis medalis jaw nospreests no muhsu kunga un keisara, bet wehl naw atsuhtits.

Pagastu amata wihi!

Ihpaschi us scho deenu Juhs esmu saaizinajis, tapebz ka muhsu loti mihlotahs keisareenes wahrda deenū sinam.

Beru, ka Juhs manis, schodeen us Jums runatos wahrdus likset wehrā, un ka schideena muhsu jo zeeti saweenos. — Meera un weenprahribas sadereschana starp weena waldineeka nama pawalsteekeem ir ta jaukakā svehtschana, ar ko keisara deenū war sinam.

Us beigahm Juhs usaizinaju, lihds ar manim no wihas firds fants: „Muhsu mihlotahs keisara Pahris lai dsihwu augstī, — „ura!“ Us tam sapulzete atbildeja ar skatu, dimbosch „ura!“

Beidsot Wezumuischias pagasta wezakais Sandt lgs issauza: „Muhsu muischneeziba lai dsihwu augstī!“

Pee schihs runas, ko mehs saweem zeen. laftajeem pasneedsam pehz „Latweeschu Alwiesch“, „Bals“ peesihme schahdā wahrdus.

Zeen. laftaji, runu zaurlassijuschi, gan buhs pahrelezzinati, ka nemaj nawa domajans, ka amata wihs, kas ir amata lits, lai gahdatu par kahribi, pateeibū, taisnibū un peeklahjibū, buhtu warejis runat tahdu runu. Bet wehl ir fihkafas peerahdischana, ka tas nemaj newar buht.

Ja kahds tura runu, tad wihsch runā to, ko wihsch pats, redsejis, peedsihwojis, pahromajis un fajutis. Bet ta runa, ko Latweeschu Alwieses grib estahsitt, ka Bauskas aprinka kungs runajis, wihsa sawa domu gahjeenā un faistijuma nawa nekas zits, ka tik wahrdu atgremojums no paschu Latwe-

schu Alwieshu raksta: „Waj Juhs newarat laika sihmes noprast?“ ko mehs peenahzigi esam nosvijuschi. Radneezibas faites eet pat tik kahlu, ka neween tahs paschas domas, bet ari wahrdi pehz wahrdi tee paschi teikumi atronamti, ka ilkairs war pahrelezzinatees.

Barona Drachenfelsa lgs runajis 22. julija 1883.

1) Bet daschās muhsu bedribas ir ceda būjuschees misinataji un ribditasi.

2) zitt ar sawahm en nahm tik melesa sawu godu un sawu pelnu.

3) zitt grībēja dumpi zelt un qumdijs landis, lai Waldbāi wairs nepalkanu.

4) Ta vērīmūn zehlabo „labbardischanas bedribas“, kas ne muhscham newenu grāsi preeksch nabageem nawa dewschas, bet til isrikloja satamū svehtlus, bāles un sapulzes — kur daschās labs ir runu turejū, no launa padoma dībū.

5) Ta daschā bedribā pavalka par tahdu weetu, kur wihsa valsts kahribi esahja apghāt — un Latweeschus sarihdit ihpadzi ar Wahzeescheem un muischneekem, kas ar wihsen dībū weenā semē.

Schihs weetas atronahs wahrdi pehz wahrdi us mata lihdsig ian atstahstā runā, gan Latweeschu Alwieshu raksta: „Waj Juhs newarat laika sihmes noprast?“ Weenlihdsiba eet pat tik tahli, ka abds atronam tos paschus miselkis pret Latweeschu walodas līkumeem. Zitds teikums aksal atronam tos paschus spredumus, bet tik daschus zitadus wahrdus.

Mehs waizajam, waj nu Bauskas aprinka kungs wareja tahdu runu turet, kas ir tā faktor norakstīta no kahda Latweeschu Alwieshu agrakaja raksta?

(Turpmā beigums.)

Var dahrīs kopschānū. *)

Dahrīs kopschāna seenahs it tuwu kahli peh muhsu skolas darba. Muhsu laukskolu wieswalde isdotā mahzibas rahditajā (vlahnā) faka tā: „Kates skolotajs, kas ne tik ween pats prot un mihi Deewa radibū, bet kam ari ruhp tahdu pat prahru sawā skolas behrīns modinat un kopt, — pats puke, faknes un angli kokus audzinadams, labprah kahru isdewigu brihdi līks wehrā, lai waretu behrīns eepasibstāt ar wihs to, kas peh dahrīs kopschānas wajadsīgs. Schi leeta peeder peh laukskolotaja usdewumeem un top wiham ihpaschi peh jirds līkta.“ Preekschahda nolehmuma ispildischanas gabdā un ari muhsu Zelavas skolotaju seminarija, kur audselni it kreatni war dabut eemahzitees dāsch-dāschadās dahrīs kopschānas gudribās un weillibā, un neweens no tureeens ne īset, kam schi leeta buhtu pasiku pāvisam svechā. Bet tā tad nu eet ar scho leetu turpmakā amata dsihwē? Kahdā buhschānā tad nu atrodam tos dāschadīs skolas dahrīs Kursemē? Waj naw ta tahda leeta, par ko dauds deretu pahrrunat, gahdat, mahzitees un dībītees? Es siu gan, ka schi leetai ir sawi kāvelki, kurei nowehrschana nestahwehs wis arweenu muhsu paschu spehla. Dahwanas ir dāschadi

*) Scho raksta, ko jaw dāschās zītas avīses ir godem minējuschi, mehs labprah pilnīgi atstahstam. Maiszīzeema skolotajam, Schwanberga lgam, dasch pat scho raksta ioti patelheit.

